

Рекомендувала до друку вчена рада Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та національної безпеки Національного університету “Острозька академія” (протокол № 1 від 26 червня 2025 р.)

Редколегія випуску:

Балашов Е. М., ректор Національного університету “Острозька академія”, доктор психологічних наук, професор.

Романов М. С., завідувач кафедри національної безпеки та політології Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та національної безпеки Національного університету “Острозька академія”, доктор юридичних наук, професор;

Мартинюк Р. С., доцент кафедри національної безпеки та політології Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та національної безпеки Національного університету “Острозька академія”, кандидат політичних наук, доцент;

Андрусак М. В., директор Департаменту кадрової політики Міністерства оборони України, полковник.

Золотов А. В., т. в. о. начальника Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України, полковник.

Кутков О. О., начальник Центрального управління Цивільно-військового співробітництва Генштабу Збройних Сил України, полковник.

Красота І. В., старший науковий співробітник Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України, кандидат історичних наук, полковник.

Освіта і наука у сфері національної безпеки: проблеми та пріоритети розвитку: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Острог, 16 травня 2025 р.) / за ред. проф. Е. М. Балашова, проф. М. С. Романова, доц. Р. С. Мартинюка. Острог: Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2025. 395 с.

У збірнику вміщено матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції “Освіта і наука у сфері національної безпеки: проблеми та пріоритети розвитку” (м. Острог, 16 травня 2025 р.). Тези доповідей присвячено актуальним питанням національної безпеки України в умовах збройної агресії Російської Федерації та інтеграції Української держави до Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору.

Для широкого кола фахівців, експертів і вчених у сфері національної безпеки.

Автори тез доповідей особисто відповідають за добір, точність і достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

© Автори статей, 2025

© Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2025

ЗМІСТ

Романов Микола Степанович
ЩОДО РЕЗЕРВУ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОФІЦЕРАМИ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Андрусяк Марк Володимирович
РОЛЬ ОСВІТИ І НАУКИ В ЗМІЦНЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ: СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ТА КАДРОВІ
ПРІОРИТЕТИ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

**Андрусяк Марк Володимирович, Русецький Руслан
Юрійович, Золотов Андрій Валерійович**
РОЗВИТОК ОСВІТИ І НАУКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ ТА
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

Золотов Андрій Валерійович
ВІЙСЬКОВЕ ЛІДЕРСТВО ЯК ПРІОРИТЕТ ОСВІТИ ТА
НАУКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Кутков Олександр Олександрович
ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В СИСТЕМІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

**Акімов Олександр Олексійович, Ілющенко Юлія
Михайлівна, Бардаш Ольга Сергіївна**
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІЗ
ЗАСТОСУВАННЯМ ПОЛІГРАФА В СИСТЕМІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТА
ОСВІТНІ ПРІОРИТЕТИ

Акімова Людмила Миколаївна
ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ КАДРІВ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ

Доронін Іван Михайлович

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПЛАНУВАННЯ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВІДСІЧІ АГРЕСІЇ

Шилін Микола Олександрович

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ У ЧИННОМУ
ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ НАПРЯМІВ ДЕРЖАВНОЇ
ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

Богущький Павло Петрович

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ЯК ВОЄННА
БЕЗПЕКА: УРОКИ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ

Ященко Володимир Арсентійович

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ЮРИДИЧНОЇ
НАУКИ ТА ОБ’ЄКТ ВИВЧЕННЯ

Омельчук Василь Андрійович

ЗМІСТ КУРСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ”: НАУКОВО-
ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРИКЛАНДИЙ РАКУРС

Омельчук Василь Андрійович

ЦІННІСТЬ ЛЮДИНИ У ПАРАДИГМІ ІНТЕРЕСІВ
ДЕРЖАВИ, ЯК СКЛАДОВА ПРОБЛЕМАТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ “НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ”

**Діміч Антоніна Валеріївна, Бичківський Сергій
Миколайович,**

ДЕЯКІ ПИТАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ІНЖЕНЕРНОГО СУПРОВОДУ
СУБ’ЄКТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Дем’янчук Ольга Іванівна

**ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ЯК НЕВІД’ЄМНА
СКЛАДОВА ЇЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

**Трофимович Володимир Васильович, Трофимович Лілія
Володимирівна**

**ПРОБЛЕМА КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ ТА ПОКАРАННЯ ЗА
НЬОГО В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ**

Ведєнєєв Дмитро Валерійович

**ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ (2022-2024 РР.)**

**Чеховська Марія Миколаївна, Дука Сергій
Олександрович**

**БЕЗПЕКА ЗНАНЬ У ВИЩІЙ ОСВІТІ ТА НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ**

**Борисенко Мирослав Володимирович, Федорович
Володимир Володимирович**

**ДОКТРИНА “ТОТАЛЬНОГО ЗАХИСТУ” ТА ДОСВІД
ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗБРОЙНИХ СИЛ
ФІНЛЯНДІЇ**

Дзвінчук Дмитро Іванович

**ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ЗАГРОЗ**

Остап’як Василь Іванович

**ЦИФРОВА БЕЗПЕКА ОСВІТИ: РОЛЬ ШТУЧНОГО
ІНТЕЛЕКТУ В ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА**

**Дмитренко Емілія Станіславівна, Дмитренко Юрій
Павлович**

**ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ ЯК СКЛАДОВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ**

Алексєєнко Ірина Вікторівна

ДЕТЕРМІНАНТИ ЗЛОЧИННОСТІ МІГРАНТІВ У РФ

Малахова Тетяна В'ячеславівна

**ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ З
ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ У СФЕРІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ**

Рябовол Лілія Тарасівна

**ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ “ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
ТА ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ” НА ОСВІТНІЙ
ПРОГРАМІ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ З
ПОЛІТОЛОГІЇ У ВВНЗ: МЕТА, ЗАВДАННЯ, ЗМІСТ**

Руденко Юлія Юріївна

**СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ТА МАРКЕРИ
КОНСОЛІДАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ**

Красота Ігор Васильович, Тракалюк Олег Леонідович

**ОСНОВНІ КРОКИ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
(ВІЙСЬКОВОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ) В СИСТЕМІ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ ТА СИЛАХ ОБОРОНИ
УКРАЇНИ**

Martyniuk Roman, Datsiuk Oleksii

**THE PRESIDENT OF UKRAINE AS THE GUARANTOR OF
STATE SOVEREIGNTY AND TERRITORIAL INTEGRITY OF
UKRAINE: PROBLEMIOUS MOMENTS IN THE
IMPLEMENTATION OF THE CONSTITUTIONAL STATUS**

Дацюк Олексій Олексійович

МОВНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Ірха Юрій Богданович

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
ПРАВОПОРЯДКУ УКРАЇНИ**

Фурашев Володимир Миколайович

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОСВІТИ І НАУКИ У СФЕРІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Величко Микола Васильович

**ПРО СИСТЕМУ БІОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА
БІОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ
ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Дмитренко Юрій Степанович

**ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА У СИСТЕМІ КАДРОВОГО
ДОБОРУ ДЛЯ СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ОСВІТНІ
ТА НАУКОВІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ**

Ханькевич Андрій Миколайович

**ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ТРИРІВНЕВОЇ МОДЕЛІ АНАЛІТИЧНОЇ
РОЗВІДУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СЛУЖБІ БЕЗПЕКИ
УКРАЇНИ**

**Шамара Олександр Володимирович, Комашко Володимир
Володимирович**

**ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АНТИТЕРОРИСТИЧНОГО
ЦЕНТРУ ПРИ СЛУЖБІ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Правдивець Олександр Миколайович

**ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНЮВАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ІНСПЕКТОРІВ З ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ**

**Федорчук Анатолій Вікторович, Торічний Вадим
Олександрович**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
СИСТЕМИ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ ДЕРЖАВНОЇ
ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

**Вербовенко Олександр Павлович, Гречко Денис
Сергійович**

**РОЛЬ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ У СИСТЕМІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Ткачов Іван Валентинович

**СКЛАДОВІ МЕХАНІЗМУ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРАВИЛ
АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

Кузьменко Максим Дмитрович

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО
ВІДБОРУ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА**

Ронська Ольга Григорівна

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖНАРОДНОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Демченко Володимир Миколайович

**НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ЧИННИК
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Когут Юрій Іванович

**ЗАХОДИ З ПРОТИДІЇ ГІБРИДНИМ ВІЙНАМ НА
НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ**

**Шикула Ростислав Ростиславович, Честковський Андрій
Олександрович**

**ВІЙСЬКОВИЙ ЕТОС СЕРЖАНТСЬКОГО ТА
СТАРШИНСЬКОГО СКЛАДУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЯК
МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Лісовська Олена Леонідівна

**ПОСИЛЕННЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНИЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ**

Будник Людмила Андріївна

**ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Половінкін Ігор Михайлович, Даценко Олексій Петрович

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО РОЗРОБКИ КОДЕКСУ
ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ**

Карапетян Ольга Михайлівна, Рудий Роман Васильович

**ВЗАЄМОДІЯ ПІДРОЗДІЛУ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ
УКРАЇНИ З СЛУЖБОЮ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Лісов Олександр Сергійович, Андрусишин Юлія Іванівна

**СТАЖУВАННЯ В ОСІНТ-ПІДРОЗДІЛАХ ЯК КЛЮЧОВИЙ
ЕЛЕМЕНТ КОМПЛЕКСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА
ПРОФІЛЕМ**

Мойсіяха Андрій Валентинович

**СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У КОНТЕКСТІ КАДРОВОЇ
ПОЛІТИКИ І ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Давиденко Микола Олександрович

**ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ У РЕЛІГІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ
УКРАЇНИ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ**

Миرونчук Андрій Петрович, Сівков Сергій Віталійович

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ОЦІНКИ ЗБИТКІВ ЗАВДАНИХ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Гуцало Марія Григорівна
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У
СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Лемешко Ольга Василівна
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ В ОНЛАЙН
РЕЖИМІ

Муравська Юлія Євгенівна, Бойко Василь Сергійович
РОЗВІДКА З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ В ПЕРІОД ВОЄННОГО
СТАНУ

Пашов Ростислав Іванович
БЮРОКРАТИЧНА ІНЕРЦІЯ ЯК БАР'ЄР НА ШЛЯХУ ДО
БЕЗПЕЧНОЇ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

**Закусило Олександр Петрович, Гетманець Віктор
Олександрович, Кухта Вячеслав Володимирович**
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:
КЛЮЧОВА СКЛАДОВА СТІЙКОЇ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ

Войтенков Роман Миколайович
МІЖНАРОДНЕ ОБ'ЄДНАННЯ “РАМШТАЙН” В
КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ЗАГАЛЬНА
ХАРАКТЕРИСТИКА ТА КОРОТКИЙ АНАЛІЗ

Нікулін Михайло Олександрович
ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСНОЇ ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Магась Геннадій Анатолійович, Ткачук Дмитро
Валерійович**

ЧИННИКИ ТА УМОВИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПРИКОРДОННОЇ БЕЗПЕКИ

Паливода Володимир Олександрович

**ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ АГЕНТСТВА РОЗВІДКИ
РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА**

Ігнат'єв Борис Миколайович

**ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ З
ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЕРАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В ІНТЕРЕСАХ ОСІНТ-
ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ РОЗВІДУВАЛЬНОГО
СПІВТОВАРИСТВА УКРАЇНИ**

Mitkina Yevheniia

**ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LEARNING AND TEACHING A
FOREIGN LANGUAGE**

Маняков Іван Валерійович

**ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ШТАБІВ (ПІДРОЗДІЛІВ)
СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ
СИСТЕМИ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ JSATS**

Судома Дмитро Олександрович

**УПРАВЛІННЯ ЯК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ
ПРОЦЕС**

Вольвак Олександр Миколайович, Чайка Віктор

**КОНЦЕПТ ДЕЦІЗІОНІЗМА К. ШМІТТА ТА САНКЦІЙНА
ПОЛІТИКА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ**

Кардаш Сергій Юрійович

**КРИЗА БРОНЕТЕХНІКИ: РОСІЙСЬКА АРМІЯ НА МЕЖІ
МОЖЛИВОСТЕЙ?**

Хомич Тетяна Миколаївна

— ДО ПИТАННЯ ПРО МЕЖІ СВОБОДИ СЛОВА В
КОНТЕКСТІ ЗАКЛИКІВ ДО ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЙНОГО
ЛАДУ ТА МЕЖ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Рощенков Тарас Олександрович

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЛІДЕРСТВА У ВІЙСЬКОВУ ОСВІТУ:
ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ПІДГОТОВКИ МОЛОДШОГО
ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ

Gusovsky Sergiy

CONSTITUTIONAL CONFLICTS IN THE FIELD OF
NATIONAL SECURITY GOVERNANCE

Паламарчук Сергій Павлович

АДАПТАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ВІЙСЬКОВИХ
ЗАКЛАДІВ ДО СТАНДАРТІВ НАТО: ПРОБЛЕМИ ТА
ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ

Лісова Наталя Вікторівна

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА
ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ ЯК СКЛADOVA НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ “НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ”

Мельник Геннадій Геннадійович

ОКРЕМІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-
ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ МИРУ,
БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ

Мокляк Микола Миколайович

МЕРЕЖЕВІ ВІЙНИ ЯК СПОСІБ АГРЕСІЇ В УМОВАХ
СУЧАСНОСТІ

Беган Микита Павлович

ЗМІЦНЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В
УМОВАХ ВІЙНИ

Соловей Дмитро Валерійович

ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ
ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СПІВРОБІТНИКІВ СИЛ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Белецький Андрій Вячеславович

ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ У СФЕРІ
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ – ОДИН ЗІ СТРАТЕГІЧНИХ
НАПРЯМКІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я
НАСЕЛЕННЯ

Федорчук Микола Васильович

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ
ПРИНЦИПУ НАСТУПАЛЬНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДПСУ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сисолятин Денис Ігорович

ДЕКОМПОЗИЦІЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ
СУЧАСНОСТІ

Хоменко Дмитро Володимирович

ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ РИЗИК-
ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Горбачевський Сергій Станіславович

ПРИКОРДОННИЙ КОНТРОЛЬ У ПУНКТАХ ПРОПУСКУ
ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ

Кольцов Руслан Віталійович

ОСВІТНЬО-НАУКОВІ ОРІЄНТИРИ СТАБІЛІЗАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Базиченко Вікторія Вікторівна

**ПРИНЦИПИ ТА ПІДХОДИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ
ЕТАПІ**

Павлюк Володимир Миколайович

**МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ЯК
МЕХАНІЗМ ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
УКРАЇНИ**

Русенко Наталія Віталіївна

**АЛГОРИТМ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ КАДРОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ З ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕОРІЇ ІГОР**

Горбач Олександр Олексійович

**АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ
КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВИХ ТА НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Пархомчук Ольга Ігорівна

**МІГРАЦІНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ
СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ**

Панько Володимир Миколайович

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ КОДИФІКАЦІЇ
ВІЙСЬКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З
УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ ІТАЛІЙСЬКОЇ РУСПУБЛІКИ**

Полякова Поліна Павлівна

**РАДА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ У
МЕХАНІЗМІ ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО
КУРСУ УКРАЇНИ**

**Матяш Михайло Миколайович, Шкаровецька Анастасія
Дмитрівна**

**ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ДЕТЕРМІНАНТИ
ВТОМЛЮВАНOSTІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У БОЙОВИХ
УМОВАХ**

**Матяш Михайло Миколайович, Колотило Марія
Олександрівна**

**КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЛІКУВАННЯ ПОРУШЕНЬ
СНУ ЯК ЧИННИК УСПІШНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ
БОЙОВИХ ДІЙ З ПТСР**

створення міжвідомчих наукових проєктів мають бути постійною частиною освітнього середовища.

Необхідно відзначити і важливість гендерної рівності, інклюзивності та підтримки адаптації військовослужбовців після участі в бойових діях. Освіта має відігравати ключову роль у формуванні безпечного середовища та поверненні особового складу до активного професійного та суспільного життя.

Таким чином, розвиток освіти й науки у сфері національної безпеки – це не лише завдання системи оборони, а виклик для всієї держави. Без оновлення кадрової політики, без залучення інтелектуального ресурсу, без стратегії розвитку людського капіталу неможливо досягти реальної безпеки, а тим паче – перемоги.

Ми впевнено рухаємося до зміцнення професійної спроможності нашого війська, і в цьому процесі освіта та наука мають бути рушіями трансформації, стабільності й перемоги.

Андрусак Марк Володимирович,

директор департаменту кадрової політики Міністерства оборони України, полковник

e-mail: MARKDKP@ukr.net

Русецький Руслан Юрійович,

заступник директора Департаменту кадрової політики Міністерства оборони України

e-mail: ruslandkp@ukr.net

Золотов Андрій Валерійович,

тимчасовий виконувач обов'язків начальника Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України

e-mail: andreu_30@ukr.net

РОЗВИТОК ОСВІТИ І НАУКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

Сучасна система національної безпеки України перебуває в умовах глибокої трансформації, що зумовлена викликами повномасштабної війни, гібридної агресії та швидкими змінами у глобальному безпековому середовищі. Відповідно, освіта та наука у сфері національної безпеки мають реагувати на нові реалії, формуючи якісно нову модель підготовки кадрів, здатних ефективно діяти в умовах високої невизначеності, ризиків і загроз. Розвиток цієї сфери є пріоритетним напрямом державної політики, адже саме вона формує інтелектуальне підґрунтя для ефективного управління силами безпеки та оборони.

Актуальні проблеми. Однією з ключових проблем є фрагментарність нормативно-правового забезпечення освітнього процесу у сфері національної безпеки. Наявні стандарти, освітні програми та методики часто не враховують специфіки сучасного воєнного конфлікту, кіберзагроз, інформаційних атак та необхідності міжвідомчої взаємодії. Крім того, існує дисбаланс між теоретичною підготовкою та практичними навичками, які потрібні у реальних умовах бойових дій або кризового управління.

Ще однією серйозною проблемою є недостатнє фінансування наукових досліджень у сфері безпеки й оборони. Через обмежені ресурси ускладнюється оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів, скорочується кількість прикладних досліджень, які могли б мати практичне значення для сектору оборони. Також спостерігається відтік кваліфікованих науковців і викладачів, зокрема через нестабільні умови праці та невисокий рівень оплати.

Крім того, система освіти для сектору безпеки часто лишається закритою для зовнішніх впливів, що ускладнює запровадження міжнародного досвіду та інновацій. Відсутність системної інтеграції з провідними світовими освітніми та дослідницькими інституціями гальмує оновлення змісту освіти та стандартизацію підготовки відповідно до стандартів НАТО та ЄС.

Пріоритети розвитку. У цьому контексті пріоритетним завданням є створення єдиної державної системи військової та безпекової освіти, яка б інтегрувала найкращі вітчизняні та

міжнародні практики. Така система має забезпечити підготовку фахівців різного рівня – від тактичного до стратегічного – з урахуванням актуальних потреб сектору оборони. Важливо впровадити міждисциплінарні підходи, які об’єднують знання з військової справи, права, управління, психології, кібербезпеки та інформаційних технологій.

Важливим напрямом є цифровізація освітнього процесу. В умовах війни актуальними є дистанційні форми навчання, використання платформ змішаного навчання, віртуальної та доповненої реальності, що дозволяє готувати військових і цивільних фахівців у безпечних умовах. Також потрібно розширювати практичну складову навчання – шляхом створення симуляційних центрів, польових тренувань, навчань у форматі командно-штабних ігор.

Ще одним пріоритетом є розвиток наукових досліджень, зокрема прикладного характеру. Важливо стимулювати проекти, які можуть бути імплементовані у практику роботи сил безпеки та оборони: дослідження штучного інтелекту у військовій сфері, кіберзахисту, стресостійкості особового складу, управління ризиками в умовах криз. Для цього потрібна тісна співпраця між освітніми установами, науковими центрами, Збройними Силами України, органами державної влади та приватним сектором.

Інституційні механізми. Важливо забезпечити реалізацію Стратегії залучення, розвитку та утримання людського капіталу в силах оборони України на період до 2027 року, де одним із ключових напрямів визначено оновлення освітніх програм, професійних стандартів та розвиток кадрового потенціалу. Стратегія передбачає розбудову прозорої системи професійного зростання, підвищення престижу викладацької діяльності у військових навчальних закладах, запровадження інституційної автономії та академічної доброчесності.

Також актуальним є впровадження Доктрини військового лідерства у Збройних Силах України, яка окреслює орієнтири підготовки лідерів нового покоління – відповідальних, ініціативних, спроможних приймати нестандартні рішення у кризових ситуаціях. Це вимагає зміни парадигми підготовки

кадрів – від вертикально-ієрархічного до лідерсько-орієнтованого, компетентнісного підходу.

Враховуючи викладене можемо зробити висновки, що освіта та наука у сфері національної безпеки – це стратегічний ресурс України, що потребує системного оновлення та сталого розвитку. В умовах збройного конфлікту і загроз нової генерації критично важливо інвестувати у людський капітал, створювати потужне освітньо-наукове середовище, яке здатне формувати еліту сектору безпеки. Сьогоднішні інвестиції в освіту і науку – це запорука сильної, безпечної та незалежної держави завтра.

Золотов Андрій Валерійович,

тимчасовий виконувач обов’язків начальника Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України, полковник

e-mail: andreu_30@ukr.net

ВІЙСЬКОВЕ ЛІДЕРСТВО ЯК ПРІОРИТЕТ ОСВІТИ ТА НАУКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У сучасних умовах збройної боротьби за незалежність та територіальну цілісність України одним з головних чинників стійкості сил оборони є наявність професійних, морально стійких та вмотивованих військових лідерів. У цьому контексті освіта і наука у сфері військового управління повинні бути зорієнтовані на формування лідерських спроможностей, що відповідають викликам ХХІ століття.

Доктрина військового лідерства у Збройних Силах України (2024) наголошує на стратегічній важливості формування професійної і ціннісної ідентичності українського військового лідера як центрального елементу бойового успіху і національної безпеки загалом.

Освіта у сфері лідерства: філософія, модель і завдання. Доктрина визначає військове лідерство як процес впливу на підлеглих, що базується на моральному авторитеті, компетентності й особистому прикладі.

**Матеріали VII Міжнародної науково-практичної
Інтерференції**

**ОСВІТА І НАУКА У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ**

м. Острого, 16 травня 2025 р.

Освіта і наука у сфері національної безпеки: проблеми та пріоритети розвитку: матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтерференції (м. Острого, 16 травня 2025 р.) / за ред. проф. М. С. Романова, доц. Р. С. Мартинюка, проф. Е. М. Балашова. Острого : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2025. 395 с.

DOI 10.25264/26.06.2024